

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
 Навчально-науковий інститут денної освіти
 Кафедра фінансів та банківської справи
СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«Фінансова статистика»
 на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	ОП «Фінанси, банківська справа і страхування»
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування / 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

Тимошенко О.В.
 к.е.н., доцент
 доцент кафедри фінансів та банківської справи

Контактний телефон	+38-095-515-55-80
Електронна адреса	ovt.timoshenko@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	Очна: середа, з 10.00 до 12.00, кафедра фінансів та банківської справи, ауд. 105 он-лайн: електронною поштою ovt.timoshenko@gmail.com
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета	формування теоретичних знань та практичних навичок методики використання статистичного інструментарію для оцінки економічних явищ і процесів у фінансовій системі
Тривалість	3 кредити ЄКТС / 90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: усне й письмове опитування, тестування, розв'язання практичних задач, економічні диктанти, виконання завдань самостійної роботи, поточна модульна робота (два модулі). Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Для вивчення даної дисципліни необхідні базові знання отримані в результаті вивчення загальноекономічних курсів економічної теорії, мікро- та макроекономіки; основ фінансів; грошей та грошово-кредитної політики
Мова викладання	Українська

Компетентності, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

<p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач</p> <p>ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.</p> <p>ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	<p>СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК07. Здатність скласти та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію.</p>
---	---

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні основи фінансової статистики та особливості її організації на рівні міжнародних і державних фінансів		
Тема 1. Теоретичні основи фінансової статистики	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - становлення та розвиток фінансової статистики як науки у світі та Україні; - взаємозв'язок фінансової статистики із іншими галузевими статистиками та іншими науками. <p>2. Підготувати доповіді на теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> «Місце статистики фінансів у єдиній інформаційній системі обліку і звітності України» «Роль Національного банку України в організаційному забезпеченні грошово-кредитної статистики»
Тема 2. Основи фінансово-економічних розрахунків	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні причини зміни вартості грошей у часі; - характеристика основних категорій фінансових розрахунків; - сутність та види інфляції. Як розраховують вартість грошей з урахуванням фактора інфляції? <p>2. Підготувати доповіді на теми: «Причини та наслідки інфляції в Україні»</p> <ul style="list-style-type: none"> «Аргументація необхідності статистичного вивчення інфляційних процесів» «Фактори інфляції в розвинутих країнах та їх статистичне оцінювання».
Тема 3. Статистика грошового обігу	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на практичному занятті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи сучасної теорії грошового обігу; - використання балансового методу у статистичному аналізі грошового обігу; - статистичні методи прогнозування монетарних показників. <p>2. Підготувати доповіді на тему: «Управління золотовалютними резервами України»</p> <ul style="list-style-type: none"> «Структура та особливості золотовалютних резервів розвинених країн»
Тема 4. Статистика міжнародних та державних фінансів	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Робота на 2-ох практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - захист домашнього завдання; - виконання навчальних 	<p>1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - необхідність та значення бюджетного обліку та звітності у процесі виконання бюджету; - бюджетна класифікація, її склад та особливості використання в практиці бюджетної статистики; - необхідність прогнозування показників бюджету та його

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 3. Виконання поточної модульної роботи (за 1 модулем)	методи; - гармонізована система опису та кодування товарів, її створення, розвиток і практичне значення; - статистичне вивчення факторів, що впливають на формування валютного курсу 2. Підготувати доповіді на тему: «Статистичні методи визначення рівня бюджетної централізації та децентралізації в країні» «Проблема статистичного вивчення бюджетної та боргової безпеки» «Теорія паритету купівельної спроможності та її розвиток» «Поріг статистичного вивчення у зовнішній торгівлі товарами: досвід країн світу та вітчизняна практика»
Модуль 2. Організаційні засади статистики сфер фінансової діяльності		
Тема 5. Статистика банківської діяльності	1. Відвідування лекції 2. Робота на 2-ох практичних заняттях: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - рейтингові оцінки діяльності банків: методологія, інструментарій, зарубіжний та вітчизняний досвід; - використання статистичного інструментарію в оцінюванні банківських ризиків. - статистичні методи в оцінюванні фінансового стану та надійності банку; - статистичне вивчення обіговості короткострокового кредиту; - використання індексного методу у виченні кредитних операцій банку; - статистичне вивчення виданих, погашених та прострочених кредитів. 2. Підготувати доповіді на тему «Розвиток науково-методичних підходів щодо оцінювання розвитку банківської системи». «Статистичний інструментарій оцінювання впливу діяльності банків на функціонування реального сектору економіки та економічне зростання» «Зарубіжний досвід оцінювання ефективності діяльності центрального банку країни»
Тема 6. Статистика страхування	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - інформаційне забезпечення статистики небанківських фінансових посередників; - статистичний інструментарій оцінювання ролі небанківських фінансових посередників у забезпеченні економічного зростання; - статистичні методи у визначенні платоспроможності страховиків; - специфіка розрахунку тарифних ставок за видами страхування. 2. Підготувати доповіді на тему «Статистичне вивчення впливу небанківських фінансових посередників на ринок капіталу та інвестиційну активність в країні» «Визначення рейтингу надійності страхових компаній: зарубіжний та вітчизняний досвід»
Тема 7. Статистика ринку цінних паперів	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою;	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - інформаційне забезпечення статистики фондового ринку в Україні; - характеристика українських фондових індексів; - світові фондові індекси, порядок їх визначення; - статистичний інструментарій визначення рейтингу

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	- обговорення завдань самостійної роботи	цінних паперів: практика світових та вітчизняних рейтингових агенцій. 2. Підготувати доповіді на тему «Значення статистики ринку цінних паперів для прийняття інвестиційних рішень» «Напрями удосконалення та розвитку методології обчислення фондових індексів»
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 3. Виконання поточної модульної роботи (за 2 модулем)	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: – сутність та склад витрат виробництва і витрат обігу; – індексний аналіз середнього рівня витрат обігу у торгівлі; – статистичні показники доходів і рентабельності, їх взаємозв'язок; – інформаційна база статистики фінансового стану підприємств; – показники фінансового стану підприємств на макрорівні. 2. Виконати та захистити індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання за темою

Інформаційні джерела Основні:

1. Горкавий В. К. Статистика : Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. / В. К. Горкавий. Київ: Алерта, 2020. 644 с.
2. Краєвський В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник / В. М. Краєвський, Н. В. Параниця, Я. О. Остапенко. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 308 с.
3. Кремень В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник (гриф МОН України) / В. М. Кремень, О. І. Кремень. – К. : Центр навчальної літератури, 2014. – 368 с.
4. Назарова О. Ю. Статистика фінансів: Навчально-методичний посібник / О. Ю. Назарова, О. А. Чуприна. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2015. – 123 с.

Додаткові :

5. Банківська статистика : навч. посібник / уклад. І. В. Белова. - Суми : Університетська книга, 2014. - 431 с.
6. Галицька Е. В. Фінансова статистика: навчальний посібник / Е. В. Галицька, Н. В. Ковтун. – К. : Кондор, 2008. – 440 с.
7. Мальчик М. В. Фінансова статистика: навчальний посібник/ М. В. Мальчик, С. І. Малашко, А. І. Пелех. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 184 с.
8. Маслій В. В. Фінансова статистика: навчальний посібник / В. В. Маслій. – Тернопіль : Карт-бланш, 2007. 298 с.
9. Тимошенко О. В. Аналіз стійкості державних фінансів України / О. В. Тимошенко, Т. П. Гудзь // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2019. - № 4. – С.48-58 . - Режим доступу: <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/view/1587/1421>
10. Тимошенко О. В. Оцінка сучасного стану виконання бюджетних програм як об'єкту управління бюджетними видатками / О. В. Тимошенко, О. К. Кузьменко, А.Г. Тимошенко // Економічний вісник Донбасу. – 2020. - № 2(60). – С.108-116.
11. Тимошенко О.В. Оцінка фіскальних дисбалансів бюджетної системи в контексті забезпечення бюджетної безпеки України / О.В. Тимошенко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2018. - №5. – С.110-118 .
12. Фінансова статистика (з основами теорії статистики) : Підручник/ А. В. Головач, В. Б. Захожай, Н. А. Головач, А. А. Шустіков. – К.: МАУП, 2005. – 496 с.
13. Фінансово-банківська статистика: навчальний посібник/ П. Г. Вашків [та ін.]. – К.: Либідь, 2007. – 512 с.

Електронні ресурси:

14. Про офіційну статистику [Електронний ресурс]: Закон України від 16.08.2022 № 2524-ІХ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>. – Назва з екрана.
15. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 481 [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF#Text> – Назва з екрана.
16. Про затвердження Програми розвитку офіційної статистики до 2028 року [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2023 № 989. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2023-%D0%BF#Text> – Назва з екрана.

17. Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ [зі змін. та доп.]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>. – Назва з екрана.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Фінансова статистика» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyuosvitnogo-procesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборогованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadoklikvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoi-osvity-akademichnoi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-prozapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перерахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahomneformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravylavyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmenupovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Фінансова статистика» розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (4,5 бали); індивідуальні завдання (6,5 балів); тестування (9 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (4,5 бали); індивідуальні завдання (6,5 балів); тестування (9 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Усього поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Проходження освітнього онлан-курсу на платформі «Аналіз даних» (1-й тиждень) за посиланням https://skillsful.com/product/%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%96%d0%b7-%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d1%85/	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	5
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни